

Сергій КАНДЗЮБА

*к.т.н., доцент кафедри інформаційних технологій
та інформаційних систем
ДРІДУ НАДУ*

ВІРТУАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ЯК СПОСІБ ФОРМУВАННЯ ЄДИНОГО ІНФОРМАЦІЙНО- ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ

Згідно зі статтею 29 Закону України «Про державну службу»[1] державні службовці підвищують свою кваліфікацію постійно, у тому числі через навчання у відповідних навчальних закладах, як правило, не рідше одного разу на п'ять років. Результати навчання і підвищення кваліфікації є однією з підстав для просування по службі. У статті 8 Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування»[2] зазначається, що постійне вдосконалення організації своєї роботи, підвищення професійної кваліфікації є одним із основних обов'язків посадових осіб місцевого самоврядування. У цьому зв'язку слід зазначити, що у світі відбуваються глибинні і об'єктивні процеси формування єдиного відкритого освітнього середовища. Створюються спеціалізовані освітні установи і формуються розподілені освітні структури, пов'язані телекомунікаційними засобами та системою угод. Пошук відповідної організаційної структури закладів освіти (особливо для освіти дорослих), яка забезпечила б перехід від принципу «освіта на все життя» до принципу «освіта через все життя» – найважливіша проблема ХХІ століття. Ключовим елементом всіх таких структур є спеціалізований інформаційно-освітній простір, що дозволяє реалізувати технології дистанційного навчання (ДО). Інформаційно-освітній простір являє собою системно організовану сукупність засобів передачі даних, інформаційних ресурсів, протоколів взаємодії, апаратно-програмного і організаційно-методичного забезпечення, орієнтовану на задоволення освітніх потреб користувачів. Технології успішно інтегруються в усі існуючі форми отримання освіти, включаючи очне, заочне і т.д., що в майбутньому може призвести до конвергенції різних форм отримання освіти.

Сьогодні вищі навчальні заклади вже не здатні оперативно змінювати навчальні курси, швидко реагувати на зміни запитів споживачів освітніх послуг. Сучасні економіка, державне управління та місцеве самоврядування вимагають більше освічених людей, ніж 10 років тому. Досвід університетів Західних країн свідчить про те, що університет вже не прив'язаний до місцевості (інноваційні університети відмовилися від географічних назв). Крім того, зникає поняття циклічності навчання: вступити в деякі навчальні заклади можна в будь-який день. Замість факультету тепер є список курсів, необхідних для отримання кваліфікації, університет стає глобальною організацією, а в центрі безпосереднього освітнього процесу вже не професор, який збирає навколо себе аудиторію, а студент, якого обслуговують професори.

Необхідність координації і об'єднання зусиль регіональними інститутами Національної академії державного управління при Президентові України на

основі використання Інтернет-технологій для дистанційного навчання обумовлена:

- зростанням освітніх потреб державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування, які не можуть бути задоволені в рамках традиційних технологій навчання;
- важливістю інтенсифікації зусиль щодо поліпшення якості викладання та забезпечення якісного навчання і тренінгу через Інтернет за допомогою новітніх технологій;
- зростаючим розривом між кращими світовими практиками в освіті, що базуються на сучасних досягненнях в області інформаційних і телекомунікаційних технологій, і темпами розвитку освітньої системи в Україні;
- прагненням до подолання негативних тенденцій у розвитку системи освіти в Україні, зумовлених:
  - зменшуваним фінансуванням, що не дозволяє покращувати технологічну інфраструктуру регіональних інститутів,
  - втратою поточних зв'язків між ВНЗ,
  - непрацюючою системою перепідготовки викладачів із регіональних ВНЗ у центральних ВНЗ;
  - накопиченим досвідом успішного застосування та відпрацювання нових інформаційних технологій у пілотних проектах;
  - зростаючим інтересом до технологій ДО з боку широкого кола університетів;
  - потребою у встановленні зв'язків між університетами різних країн;
  - економічною доцільністю збільшення масштабів надання дистанційних освітніх послуг, при якому вони виявляються найбільш конкурентоспроможними порівняно з іншими технологіями навчання.

Віртуальний університет державного управління (ВУДУ) являє собою інтегровану галузеву освітню середу, яка об'єднує ресурси навчальних закладів галузі, а також інші доступні освітні ресурси, в єдиному комплексі дистанційної освіти. Розробка наповнення інформаційно-освітнього простору відкритої дистанційної освіти проводиться регіональними інститутами Національної академії державного управління при Президентові України. Розподілене формування контенту мережевого середовища ВУДУ істотно розширює сферу науково-методичного забезпечення спеціальностей, за якими ведеться підготовка, створює умови для одночасного розвитку технології дистанційного навчання у різних регіонах України і більш раціонального використання інтелектуального потенціалу викладачів галузевих вузів.

Портал Віртуального університету являє собою інтегрований Web-додаток класу B2E (business-to-employee), що забезпечує користувачам (слухачам, викладачам, співробітникам) єдину точку доступу до призначених для них розподілених інформаційних ресурсів навчального закладу (співробітникам, документам, додаткам), необхідним для ефективного виконання своєї роботи. Простота і зручність використання Віртуального

університету роблять можливим процес навчання для будь-якого користувача, що має персональний комп'ютер з виходом в Internet.

У ВУДУ повинен бути відкритий вільний доступ до більшості навчально-методичних матеріалів, які можуть використовуватися в навчальному процесі будь-якого галузевого ВНЗ, на основі загального принципу спільної реалізації освітніх програм. Доступ до ресурсів здійснюється після реєстрації слухача та отримання пароля від адміністратора. Має бути передбачене спільне управління освітнім процесом, тому права адміністраторів повинні мати представники всіх ВНЗ – учасників мережевого проекту.

У ВУДУ можуть бути реалізовані найрізноманітніші сценарії організації навчального процесу – формування індивідуальних планів або, навпаки, поєднання навчальних планів, що дозволяє уніфікувати освітній процес через укрупнення потоків слухачів, що підвищує технологічність і окупність освітніх програм. Може бути впроваджена система безсесійного навчання, а також технологія цілорічного набору.

Важливою перевагою ВУДУ є можливість спільного використання сучасного програмного забезпечення для навчальних цілей. Застосовувані в даний час в промисловості і державному управлінні програми (електронний документообіг, ERP, CRM, електронний офіс і т. д.) мають дворівневу або тривірневу архітектуру, тобто вимагають для своєї роботи сервер. Для галузевих ВНЗ це перетворюється в серйозну проблему в зв'язку з недостатньою матеріально-технічною базою та відсутністю кваліфікованих фахівців для її обслуговування. З іншого боку, наявність зовнішнього Web-інтерфейсу в сучасних програмах дозволяє використовувати їх в будь-якій точці Землі при наявності підключення до Інтернет. Тобто, у ВУДУ можуть бути власні хмарні сервіси, що надають доступ до програмного забезпечення. При цьому власниками програмного забезпечення можуть бути будь-які підприємства та організації, а не тільки регіональні інститути державного управління. Прикладом такого співробітництва є використання в навчальному процесі Дніпропетровського регіонального інституту державного управління системи електронного документообігу «АСКОД», яка фізично розташовується на сервері в місті Луцьк під контролем Волинської ОДА.

Усе вищезазначене дозволить перейти до якісної зміни технології дистанційної освіти у ВНЗ галузі з переходом на практичне застосування сучасних інформаційно-освітніх технологій, які використовують засоби доставки навчальних матеріалів, організації взаємодії слухачів і викладачів в інформаційному середовищі з використанням нових засобів навчання та контролю знань у ВУДУ.

Список використаних джерел

1. Про державну службу : закон України від 16.12.1993 р. № 3723-ХІІ. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3723-12>.
2. Про службу в органах місцевого самоврядування : закон України від 07.06.2001 р. № 2493-ІІІ. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2493-14/page>.